

TÁC ĐỘNG TIÊU CỰC CỦA GOOGLE DỊCH ĐỐI VỚI VIỆC HỌC NGOẠI NGỮ CƠ BẢN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÒA BÌNH

ThS. Đỗ Thị Hiền

Trường Đại học Hòa Bình

Tác giả liên hệ: dohien@daihochoabinh.edu.vn

Ngày nhận: 26/5/2023

Ngày nhận bản sửa: 21/6/2023

Ngày duyệt đăng: 26/6/2023

Tóm tắt

Google Translate đã thu hẹp khoảng cách ngôn ngữ và giúp con người trên toàn thế giới hiểu nhau hơn. Google Translate cũng giúp việc học ngoại ngữ hiệu quả hơn nhờ rút ngắn thời gian tìm nghĩa của từ trong từ điển. Nhưng với sự phổ cập của điện thoại thông minh/ máy tính, internet, công cụ dịch thuật như Google dịch lại trở thành con dao hai lưỡi, nhất là, với người học ngoại ngữ. Bài nghiên cứu này sẽ chỉ ra tác động tiêu cực của Google Translate khi không sử dụng đúng cách.

Từ khóa: Google Translate, ngoại ngữ, Trường Đại học Hòa Bình.

The Negative Impact of Google Translate on Basic Language Learning among Students at Hoa Binh University

MA. Do Thi Hien

Hoa Binh University

Corresponding author: dohien@daihochoabinh.edu.vn

Abstract

Google Translate has bridged the language gap and facilitated global communication, and has also made foreign language learning more efficient by reducing the time required to look up word meanings in a dictionary. However, with the widespread availability of smartphones, computers, and the internet, translation tools like Google Translate have become a double-edged sword, especially for language learners. This study aims to explore the negative impact of Google Translate when used improperly.

Keywords: Google Translate, foreign language, Hoa Binh University.

1. Giới thiệu

1.1. Internet tại Việt Nam

Khi Internet xuất hiện tại Việt Nam vào năm 1997, nó là công nghệ vẫn còn lạ lẫm với người dân và phí sử dụng rất đắt đỏ (được tính theo dung lượng sử dụng). Nhưng sau 25 năm, cùng với sự phát triển không ngừng của khoa học và công nghệ, Internet đã không còn xa lạ, mà trở thành nhu cầu hàng ngày của hơn 70 triệu người dân Việt Nam [1]. Theo báo cáo tại sự kiện Ngày Internet Việt Nam - Internet Day 2022 do Hiệp hội Internet Việt Nam (VIA) phối hợp với Trung tâm Internet Việt Nam (VNNIC), tổ chức sáng ngày 07/12/2022 tại

Hà Nội, hệ thống Internet đã phủ sóng trên 99,7% số thôn trên toàn quốc. Và trong thời điểm dịch Covid-19 bùng phát, giãn cách xã hội, Internet đã trở thành phương tiện liên lạc duy nhất để nhiều người, nhiều gia đình kết nối với thế giới. Điều này có được là nhờ hệ thống cáp quang đã triển khai tới tất cả các xã, phường, thị trấn, trường học, 99,7% thôn bản. Vùng phủ 3G/4G đã lên tới 95% dân số, đưa Việt Nam tiệm cận mức phổ cập Internet cao nhất, tương đương với những quốc gia phát triển. Tốc độ băng rộng cố định của Việt Nam hiện xếp thứ 45 thế giới. Tốc độ truy cập Internet băng rộng di động xếp thứ 52 thế giới, cao hơn so với mặt bằng

chung của thế giới.

Đối với học sinh, sinh viên Việt Nam, trước khi đại dịch Covid-19 bùng phát và giãn cách xã hội, Internet chủ yếu là công cụ giải trí, thời lượng dùng Internet không cao do phụ huynh chưa muốn cho con em mình sử dụng các thiết bị công nghệ vì thấy chưa cần thiết. Nhưng từ khi thực hiện giãn cách xã hội, học sinh, sinh viên buộc phải học trực tuyến thì Internet và máy tính/ điện thoại thông minh là hai công cụ bắt buộc phải có. Từ đó, việc khai thác triệt để các tiện ích và ứng dụng trên Internet là tất yếu, trong đó, việc sử dụng công cụ dịch thuật Google Translation (GT) vào việc học ngoại ngữ chiếm ưu thế.

1.2. Google Translation

Không chỉ học sinh, sinh viên Việt Nam mới hay dùng Google Translation, mà người dân từ nhiều độ tuổi và quốc gia tin dùng ứng dụng này vì Google dịch hay Google Translate là ứng dụng dịch tiếng Anh được phát triển bởi công ty Internet hàng đầu thế giới. Ứng dụng này cho phép dịch 108 ngôn ngữ khác nhau bằng cách nhập một từ hoặc một cụm từ. Việc sử dụng công cụ dịch tiếng Anh này cũng vô cùng đơn giản. Theo đó thì Google dịch có khả năng dịch được nhiều dạng thông tin khác nhau, từ văn bản, giọng nói, các cuộc hội thoại, hình ảnh và ngay cả chữ viết tay. Đây là ưu điểm không thể phủ nhận của công cụ dịch trong việc giảm thiểu khoảng cách ngôn ngữ, nhưng việc sử dụng không đúng cách trong học ngoại ngữ sẽ mang lại tác động tiêu cực. Trong nghiên cứu này, chúng tôi đề cập đến tác động tiêu cực của Google dịch trong việc học Ngoại ngữ cơ sở của sinh viên Trường Đại học Hòa Bình.

1.3. Học phần Tiếng Anh cơ bản

Học phần Ngoại ngữ cơ sở tại Trường Đại học Hòa Bình cung cấp kiến thức về ngữ âm, chữ viết, từ vựng, ngữ pháp và các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết tiếng Anh/ tiếng Trung cơ bản tương đương từ trình độ A1 đến B1 (với tiếng Anh) và HSK1 đến HSK3 (với tiếng Trung) theo Khung năng lực Việt Nam. Mỗi bài học có bố cục gồm 5 phần chính: Bài đọc, Từ vựng, Thành lập từ, Ngữ

pháp, và Dịch sang tiếng Việt.

- Bài đọc: gồm các bài báo với đa dạng các chủ đề trên các tạp chí về tài chính (như Financial Time, National Geographic và những bài báo và sách khác).

- Từ vựng: gồm các từ vựng theo chủ đề, cách diễn đạt cố định, các cụm, ...

- Thành lập từ: từ ngữ theo ngữ cảnh và cấu trúc từ trong tiếng Anh.

- Ngữ pháp: cung cấp các hiện tượng ngữ pháp liên quan, cách sử dụng từ mới trong các ngữ cảnh câu cụ thể.

- Dịch sang tiếng Việt: là hoạt động đánh giá mức độ hiểu bài, nhớ từ, cấu trúc và khả năng tự diễn đạt bằng tiếng Anh của sinh viên.

Trong tất cả các phần nội dung học trên, sinh viên đều dùng Google dịch để tiết kiệm thời gian tra từ và tìm ra câu trả lời, nhưng việc sử dụng Google dịch thành thói quen sẽ gây ra tác động xấu với việc học ngoại ngữ. Nhóm tác giả thực hiện nghiên cứu về tác động này của Google dịch.

2. Cơ sở lý luận

2.1. Phương thức dịch của Google Translate

Trước năm 2016, Google Dịch dựa trên nền tảng dịch máy theo nguyên tắc dịch máy thông kê [2,3]. Trong đó, các bản dịch được tạo ra trên cơ sở các mô hình thống kê có các tham số được bắt nguồn từ việc phân tích các cặp câu song ngữ có quy tắc cú pháp tương đồng. Ý tưởng đằng sau dịch máy thông kê đến từ lý thuyết thông tin. Tài liệu được dịch theo phân bố xác suất $p(e/f)$, trong đó, e là ngôn ngữ đích (ví dụ, Tiếng Việt) dịch từ f là ngôn ngữ nguồn (ví dụ, Tiếng Anh).

Các mô hình dịch thông kê ban đầu thường dùng mô hình lấy cơ sở theo từ (các đơn vị cơ bản của bản dịch là một từ trong ngôn ngữ tự nhiên), nhưng những tiến bộ đáng kể đã được thực hiện từ khi có mô hình lấy cơ sở theo cụm từ - công nghệ Dịch máy Neutral (Neutral Machine Translation - NMT) [2] Phương pháp dịch mới này dịch theo độ dài cụm từ nguồn và cụm từ đích có thể khác nhau: các cụm từ trong kỹ thuật này thường không cụm từ theo nghĩa ngôn ngữ học mà là các cụm từ được tìm thấy bằng cách sử dụng phương pháp thống kê để trích

rút từ các cặp câu. Các công trình nghiên cứu gần đây đã kết hợp cú pháp hoặc cấu trúc bán cú pháp để làm tăng chất lượng dịch.

Tuy nhiên, hệ thống dịch máy vẫn lưu trữ và dịch các cụm từ một cách độc lập và ưu tiên các cụm có tỉ lệ tìm kiếm cao chứ chưa tách và nhận diện cụm từ theo văn cảnh, những cụm từ không có trong dữ liệu sẽ không được dịch. Vấn đề này sẽ gặp phải khi thiếu dữ liệu, hoặc hệ thống được sử dụng trong lĩnh vực kiến thức mới.

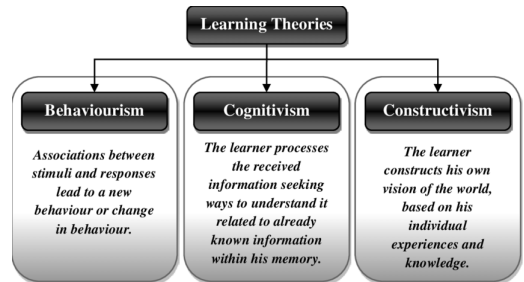
2.2. Lý thuyết về việc học ngoại ngữ

Theo Krashen, nhà ngôn ngữ học nổi tiếng người Mỹ, để học ngôn ngữ, người học cần trải qua quá trình tiếp xúc với ngôn ngữ, tức là, phải có *ngôn ngữ đầu vào (language input)* (Krashen, 1985) [4]. Ứng dụng của lý thuyết này chính là người học phải học đọc và nghe thường xuyên (extensive reading, hoặc extensive listening) để thành lập phản xạ ngôn ngữ. Học thuyết này được phát triển dựa trên chủ nghĩa hành vi học về học tập bắt đầu từ những năm 1900 đã trở nên thống trị ở thế kỷ 20. Ý tưởng cơ bản của chủ nghĩa hành vi là học tập bao gồm một sự thay đổi trong hành vi thu nhận, củng cố và áp dụng các mối liên hệ giữa các kích thích từ môi trường và các phản ứng cơ thể quan sát được của cá nhân. Do đó, để học được một ngôn ngữ khác, cần phải luyện tập thường xuyên, hiểu cách sử dụng và rút kinh nghiệm sau những tác động từ môi trường sử dụng ngôn ngữ đó.

Theo Paul Main (2022) [5], thuyết học tập theo chủ nghĩa nhận thức thì học tập là sự tiếp thu hoặc tổ chức lại các cấu trúc nhận thức, xử lý và lưu trữ thông tin một cách chủ động của người học thông qua các giác quan nghe và nhìn. Người học thu được kết quả học tập tốt nhất khi họ cấu trúc được kiến thức để tạo ra sự liên kết giữa kiến thức mới và những kiến thức có sẵn.

Bereiter (1994) [6] cho rằng học tập là quá trình kiến tạo kiến thức của người học thông qua sự tương tác với môi trường. Kiến thức sẽ được hình thành qua kinh nghiệm của chính bản thân người học. Người học là chủ thể của hoạt động, tự chủ, tự xây dựng và thực hiện mục tiêu, phương pháp học tập. Người dạy đóng vai trò là người hướng

dẫn, định hướng người học khám phá kiến thức. Khi gặp một điều gì đó mới, người học phải dung hòa nó với những ý tưởng và kinh nghiệm trước đây của mình, có thể thay đổi những gì họ tin tưởng hoặc có thể loại bỏ thông tin mới vì cho rằng không liên quan. Quan điểm này được thể hiện ở sơ đồ dưới đây:

Sơ đồ 1. Lý thuyết học ngoại ngữ của Bereiter

Theo sơ đồ trên, Bereiter cho rằng để học ngôn ngữ, đặc biệt là ngoại ngữ đầu tiên, người học cần tiếp nhận và lặp lại cách dùng cấu trúc ngôn ngữ mới như một thói quen. Sau đó, người học sẽ nhận thức được cách dùng và ý nghĩa biểu đạt của các cấu trúc ngôn ngữ mới đó. Sau khi đã hiểu cấu trúc mới, người học sẽ có nhận thức riêng của mình về cấu trúc đó và có thể tự sản xuất ra sản phẩm ngôn ngữ dựa trên hiểu biết của mình. Trải qua ba giai đoạn như vậy mới hoàn thiện quá trình học ngôn ngữ mới.

2.3. Trí nhớ ngắn hạn

Theo Cowan, N. (2001) [7], trí nhớ ngắn hạn là khả năng lưu giữ một lượng thông tin nhỏ (từ 5 đến 9 thông tin) khi tâm trí đang trong trạng thái hoạt động và có thể sử dụng trong một thời gian ngắn (thường khoảng từ 10 đến 15 giây, đôi khi có thể lên đến 1 phút). Ví dụ về hoạt động của trí nhớ ngắn hạn là nó có thể giữ một thông tin tạm thời để làm việc (thông dịch viên phải vừa nhớ thông tin bằng một ngôn ngữ và dịch nó ra thành một ngôn ngữ khác). Tuy nhiên, thông tin này sẽ nhanh chóng biến mất trừ khi chúng ta cố gắng lưu giữ lại một cách có ý thức.

Điều này cho thấy khi sử dụng Google dịch, người sử dụng có xu hướng quên nhanh thông tin mới đọc được do người

học không có những hoạt động lặp đi, lặp lại thông tin vừa đọc để biến chúng thành trí nhớ dài hạn. Điều này được củng cố dựa trên mối liên hệ giữa trí nhớ ngắn hạn và trí nhớ dài hạn mà theo Wikipedia “*Trí nhớ ngắn hạn có thể trở thành trí nhớ dài hạn qua quá trình hợp nhất, gồm việc nhắc lại nhiều lần và kết hợp với ý nghĩa. Không giống như trí nhớ ngắn hạn (chủ yếu dựa vào âm thanh, ít hình ảnh để lưu trữ thông tin), trí nhớ dài hạn mã hóa thông tin để lưu trữ (dựa trên ý nghĩa và sự liên tưởng)*”.

Từ cơ sở lý thuyết trên, nhóm tác giả tiến hành nghiên cứu tác động của việc lạm dụng Google dịch sẽ ảnh hưởng thế nào đến việc học ngoại ngữ.

3. Cơ sở thực tiễn

3.1. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này chủ yếu sử dụng phương pháp nghiên cứu lý thuyết và phương pháp nghiên cứu thống kê - mô tả - phân tích nhằm đánh giá khách quan tác động của công cụ dịch thuật Google Translate đối với việc học ngoại ngữ như một môn cơ bản. Quy trình đánh giá liên quan đến việc quan sát, thống kê và phân tích kết quả học tập của sinh viên khi kết thúc môn học.

3.2. Đối tượng tham gia nghiên cứu

Là sinh viên năm nhất, học kỳ học đầu tiên môn Tiếng Anh cơ bản/ Tiếng Trung cơ bản trong vòng bốn năm học gần đây (từ năm học 2019-2020 đến năm học 2022-2023). Mỗi khóa học, nhóm tác giả chọn ngẫu nhiên 02 lớp để nghiên cứu, trong đó, có một lớp học tiếng Anh và một lớp học tiếng Trung. Lớp tiếng Anh chọn để nghiên cứu được đặt tên là Lớp 1.1, Lớp 1.2, Lớp 1.3, Lớp 1.4 tương đương với các năm học 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022; 2022-2023. Lớp tiếng Trung chọn để nghiên cứu được đặt

tên là Lớp 2.1, Lớp 2.2, Lớp 2.3, Lớp 2.4 tương đương với các năm học 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022; 2022-2023. Sinh viên các lớp được thông báo là sẽ được quan sát và đánh giá về việc thực học trên lớp nhưng không ảnh hưởng đến kết quả học tập. Tất cả sinh viên tham gia nghiên cứu đều được học trong môi trường về điều kiện cơ sở vật chất, giáo trình học tập như nhau.

3.3. Tiến trình nghiên cứu

Trong mỗi giờ học, hoạt động sử dụng các công cụ dịch thuật, đặc biệt là Google Translate của sinh viên sẽ được quan sát và thống kê lại. Hoạt động học nhằm kiểm tra/ đánh giá mức độ hiểu bài được áp dụng cuối mỗi nội dung học chính trong bài, vào cuối buổi học và phần kiểm tra bài cũ ở buổi học tiếp theo.

Việc đánh giá độ phụ thuộc của sinh viên vào công cụ dịch khi học trên lớp được giáo viên quan sát và kiểm tra chéo. Thành viên của tổ nghiên cứu sẽ dự giảng và thống kê số sinh viên có điện thoại thông minh; số sinh viên có điện thoại thông minh kết nối 3G/4G; số sinh viên dùng công cụ dịch. Giáo viên sẽ đánh giá độ hiểu bài/ nhớ từ/ nhớ cấu trúc của sinh viên bằng các câu hỏi sâu vào cụm từ và hiện tượng ngữ pháp.

Việc đánh giá kết quả học sau một khóa học của sinh viên được thực hiện dựa trên 4 tiêu chí chính: (1) Trả lời đúng câu hỏi; (2) Tính mạch lạc và tính gắn kết; (3) Từ vựng; (4) Phạm vi ngữ pháp và độ chính xác. Kết quả này sẽ được lấy ra từ điểm bài thi kết thúc học phần được nhà trường tổ chức.

4. Kết quả nghiên cứu

Sau quá trình nghiên cứu thực trạng tác động của việc lạm dụng Google dịch trong học ngoại ngữ, nhóm tác giả thu được những kết quả sau:

Bảng 1. Số lượng sinh viên có điện thoại thông minh trong mỗi lớp học

Lớp	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Số sinh viên có điện thoại thông minh (máy tính)/ tổng số sinh viên	15/27	19/26	28/28	30/32	6/10	6/8	13/13	24/26

Bảng 2: Số lượng sinh viên có điện thoại thông minh/máy tính có kết nối internet hoặc 3G/4G trong giờ học

Lớp	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Số lượng sinh viên có điện thoại thông minh/máy tính có kết nối internet hoặc 3G/4G /tổng số sinh viên	4/27	10/26	28/28	29/32	4/10	5/8	13/13	22/26

Bảng 3: Số lượng sinh viên sử dụng Google Translate trong lớp

Lớp	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Số lượng sinh viên sử dụng Google Translate trong lớp	2/27	6/26	--	24/32	2/10	4/8	--	20/26

Trong Bảng 3, duy chỉ có năm học 2021-2022 là không thống kê được số sinh viên sử dụng công cụ dịch do 100% các lớp đều học trực tuyến trong học kỳ này. Mặc dù giáo viên đặt các câu hỏi chuyên sâu để biết sinh viên có dùng công cụ dịch hay không nhưng không đảm bảo khách quan, nên không thống kê vào bảng trên.

Bảng 4: Kết quả bài thi kết thúc học phần các lớp tham gia nghiên cứu tính trên thang điểm 10

Lớp	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Điểm bài thi kết thúc học phần /10	7.3/10	6.0/10	6.2/10	5.8/10	7.5/10	7.2/10	7.4/10	6.6/10

Từ Bảng 1-4, ta thấy trong bốn năm học, điểm trung bình kết thúc học phần các lớp tham gia nghiên cứu tỉ lệ nghịch với số lượng sinh viên có điện thoại thông minh/máy tính kết nối Internet trong lớp học. Điểm trung bình có xu hướng giảm dần: từ 7.3 xuống 5.8 với lớp học tiếng Anh, và từ 7.5 xuống 6.6 với các lớp học tiếng Trung. Tỉ lệ giảm này cũng tỉ lệ nghịch với tỷ lệ sinh viên dùng công cụ dịch trên lớp. Kết quả này bước đầu cho thấy Google dịch có tác động không tốt đến việc học ngoại ngữ của sinh viên Trường Đại học Hòa Bình.

Cũng dựa trên Bảng 1-4, ta thấy duy chỉ có năm học 2021-2022 là kết quả bài thi kết thúc học phần của cả lớp tiếng Anh và tiếng Trung đều cao hơn kết quả của năm học trước đó; và năm học này cũng là năm 100% sinh viên có điện thoại thông minh/máy tính kết nối Internet, bài thi kết thúc học phần được làm trực tuyến và đây là năm học không thể thống kê khách quan số sinh viên dùng Google dịch. Vậy liệu có trường hợp sinh viên dùng Google dịch trong khi học và kết quả thi kết thúc học phần vẫn cao hay không? Nhóm tác giả đã đánh giá sâu hơn về vấn đề này bằng thống kê kết quả trả lời câu hỏi chuyên sâu trên lớp. Các tiêu chí được tính trên thang 10, và kết quả là kết quả trong bình phần trả lời chuyên sâu của lỗi lớp học sau một khóa học.

Bảng 5. Mức độ hiểu bài của sinh viên tính trên các tiêu chí nhỏ

Lớp	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
Trả lời đúng câu hỏi	8.1/10	7.9/10	8.1/10	8.2/10	7.8/10	7.4/10	8.4/10	8.3/10
Hiểu đúng cụm từ	7/10	6.5/10	4.1/10	4.0/10	7.3/10	6.9/10	4.5/10	4.2/10
Hiểu đúng hiện tượng ngữ pháp	7/10	6.1/10	4.2/10	3.9/10	7.2/10	6.7/10	4.3/10	4.3/10

Từ Bảng 5, ta thấy, dù trong năm học 2021-2022 và năm học 2022-2023, sinh viên trả lời đúng ý câu hỏi cao nhất, nhưng khi được hỏi chuyên sâu và cấp độ từ, cụm từ và hiện tượng ngữ pháp lại có điểm thấp nhất. Kết quả này tương quan với tỉ lệ sinh viên có thiết bị thông minh kết nối Internet và tỉ lệ sinh viên dùng công cụ hỗ trợ dịch thuật năm học 2022-2023. Toàn Bảng cho thấy tỉ lệ dùng Internet và công cụ hỗ trợ dịch thuật

càng cao thì độ hiểu cụm từ và cấu trúc ngữ pháp càng kém. Điều này một lần nữa khẳng định sử dụng Google Translate có tác động không tốt với việc học ngoại ngữ.

Để đánh giá khách quan tác động của Google dịch tới việc học ngoại ngữ của sinh viên, nhóm tác giả có thực hiện phỏng vấn chuyên sâu vào cuối khóa học và kết quả được thể hiện trong Bảng 6 dưới đây.

Bảng 6. Đánh giá của sinh viên về tác động của Google dịch đến chất lượng câu trả lời và độ nhớ kiến thức

Đánh giá	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4
1. Google dịch giúp bạn hiểu đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi trong sách?	7%	23%	93%	87%	17%	46%	94%	91%
2. Nếu không có Google dịch, bạn hiểu bao nhiêu phần trăm câu hỏi trong sách?	65%	61%	16%	21%	74%	71%	18%	17%
3. Google dịch giúp bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi về đọc hiểu?	20%	27%	72%	75%	24%	41%	84%	83%
4. Nếu không có Google dịch, bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi về đọc hiểu?	77%	51%	23%	27%	82%	66%	21%	20%
5. Google dịch giúp bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến cụm từ?	5%	18%	43%	38%	8%	26%	44%	51%
6. Nếu không có Google dịch, bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến cụm từ?	67%	53%	23%	26%	72%	63%	27%	26%
7. Google dịch giúp bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến hiện tượng ngữ pháp?	5%	33%	54%	51%	10%	45%	54%	52%
8. Nếu không có Google dịch, bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến hiện tượng ngữ pháp?	84%	75%	19%	22%	87%	76%	23%	21%
9. Google dịch giúp bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến diễn đạt ý dạng viết?	8%	26%	73%	84%	9%	16%	71%	68%
10. Nếu không có Google dịch, bạn trả lời đúng bao nhiêu phần trăm câu hỏi liên quan đến diễn đạt ý dạng viết?	78%	73%	23%	20%	74%	68%	21%	19%
11. Bạn nhớ câu được Google dịch sang ngôn ngữ đích trong bao lâu?	11 giây	12 giây	8 giây	6 giây	10 giây	13 giây	9 giây	5 giây

Từ Bảng trên, ta thấy, trong năm học 2019-2020 và năm học 2020-2021, do hạn chế về thiết bị thông minh kết nối Internet, nên tác động của Google dịch lên chất lượng câu trả lời của sinh viên là không nhiều (sinh viên trả lời theo ý hiểu và kiến thức mới học). Nhưng sang năm học 2021-2022, khi tất cả sinh viên đều buộc phải có Internet và máy tính/ thiết bị thông minh để học trực

tuyến thì mức độ phụ thuộc vào Internet và Google dịch tăng mạnh. Tỷ lệ trả lời đúng câu hỏi của lớp tiếng Anh trong hai năm học này lần lượt là 72% và 75%; với lớp tiếng Trung là 84% và 83%. Tuy nhiên, khi đánh giá kiến thức của khi sinh viên theo cấp độ từ, cụm từ và cấu trúc ngữ pháp thì con số trên giảm đáng kể: giảm gần 50% nếu hỏi về cụm từ, và giảm khoảng 60% nếu hỏi về

cấu trúc ngữ pháp. Và nếu không có Google dịch thì khả năng trả lời dạng viết của sinh viên trong hai năm học này là rất thấp (khoảng 20%). Các kết quả trên được khẳng định khi sinh viên thừa nhận rằng dùng Google dịch chỉ giúp các em nhớ thông tin trong khoảng 10 giây (Câu hỏi 11 - Bảng 6). Sau đó, nếu hỏi cùng câu hỏi, phần lớn sinh viên dùng Google dịch lại, mà không nhớ được thông tin trước đó. Các đặc điểm này phản ánh thông tin khi sinh viên sử dụng Google dịch sẽ được lưu dạng trí nhớ ngắn hạn. Khi thông tin này không được lặp đi lặp lại thường xuyên, không được vận dụng thì thông tin đó sẽ bị mất đi, và kết quả học tập sẽ không cao.

5. Kết luận

Từ nghiên cứu lý luận và thực tiễn nghiên cứu trên cho thấy:

Thứ nhất, sử dụng Google dịch không kiểm soát trong học ngoại ngữ sẽ chỉ lưu trữ kiến thức vào trí nhớ ngắn hạn. Nếu kiến thức này không được nhắc lại thường xuyên và vận dụng thì sẽ mất đi và hệ quả là sinh

viên sẽ không nhớ về kiến thức đó nữa.

Thứ hai, Google dịch hoạt động của yếu theo phương thức dịch thống kê (dựa trên sự tương đồng về cú pháp giữa các cặp ngôn ngữ và các cụm từ thường gặp) nhưng với ngôn ngữ Anh-Việt hoặc Trung-Việt có ngữ pháp khác nhau nên xuất hiện khoảng trống ngôn ngữ/dịch thuật. Sinh viên không hiểu về nguyên lý này nên sẽ không biết tách cụm hoặc cấu trúc ngữ pháp sao cho hợp lý, do đó, không thể vận dụng đúng được từ và cấu trúc ngữ pháp theo văn cảnh.

Từ những kết luận trên, nhà trường, các nhà giáo dục và giảng viên nên nghiên cứu phương pháp dạy và học ngoại ngữ mới phù hợp hơn với bối cảnh công nghệ thông tin phát triển hiện nay.

Đặc biệt, đối với giảng viên dạy ngoại ngữ, cần kiểm soát hoặc hạn chế việc sinh viên sử dụng các công cụ dịch trực tuyến trong lớp. Giáo viên cần đưa ra các quy tắc riêng trong giờ dạy của mình để đảm bảo truyền tải đủ khối lượng kiến thức cho người học.

Tài liệu tham khảo

- [1]. <https://vtv.vn/cong-nghe/nhung-con-so-an-tuong-sau-25-nam-internet-tai-viet-nam-20221207181529187.htm#:~:text=V%C3%B9ng%20ph%E1%BB%A7%203G%2F4G%20%C4%91%C3%A3,b%E1%BA%B1ng%20chung%20c%E1%BB%A7a%20th%E1%BA%BF%20gi%E1%BB%9Bi. Ban Thời sự-Thứ tư, ngày 07/12/2022 19:02 GMT+7>
- [2]. https://vi.wikipedia.org/wiki/D%E1%BB%8Bch_m%C3%A1y_th%E1%BB%91ng_k%C3%A
- [3]. W. Weaver (1955). *Translation* (1949). In: *Machine Translation of Languages*, MIT Press, Cambridge, MA.
- [4]. Krashen, S. (1985). *The input hypothesis: Issues and implications*. New York: Longman.
- [5]. P. Main (2022). *Cognitivism Learning Theories: A Teachers Guide*. December 9, 2022
- [6]. Bereiter, C. (1994). *Constructivism, Socioculturalism, and Popper's World 3*. *Educational Researcher*, 23, 21-23.
- [7]. Cowan, N. (2001). "The magical number 4 in short-term memory: A reconsideration of mental storage capacity". *Behavioral and Brain Sciences*. 24: 97-185.